

форм в українській мові (фонетика, лексика і граматики); 3) вироблення стійких навичок правильного використання мовних одиниць у певних контекстах відповідно до функціонального розмежування української мови (стилістика). Отже, завдання викладача полягає не лише у викладі і з'ясуванні теоретичних засад мови, у висвітленні особливостей специфіки її структури і функціонування, а й передусім у спрямуванні мовленнєвої діяльності студентів на досягнення очікуваного *результату*, а саме: вироблення навичок культури усного і писемного мовлення для вираження думок у процесі комунікації відповідно до обставин і умов спілкування.

5. В умовах навчання української мови як іноземної на початковому етапі виникає складність із мовними засобами, яких бракує студентам і без яких є неможливою реалізація мовленнєвої діяльності. Виходом із цієї ситуації може бути, на наш погляд, тимчасове роз'єднання мовленнєвої діяльності на мову і мовлення з метою виведення мовних засобів у навчальній діяльності на рівень знань і навичок із наступним включенням їх у формування і висловлення думки цими засобами в мовленнєвій діяльності.

І. С. Ярошенко, старш. викл.,
кафедра цивільного та трудового права

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Педагогічна діяльність викладача, — його професійна активність повинна спрямовуватися на вирішення завдань розвитку та навчання студентів. Важливо створити умови, за яких студенти самостійно і з бажанням отримують необхідні знання з різних джерел; вчать використовувати отримані знання для вирішення практичних завдань; набувають комунікативних навичок, працюють у команді; розвивають дослідницькі уміння (уміння виявити проблему, зібрати інформацію, аналізувати та узагальнювати її, приймати відповідні рішення), розвивають системне мислення.

Вивчення дисципліни цивільне процесуальне право покликане навчити студента правилам самостійної роботи з цивільними процесуальними нормами, формувати вміння тлумачити зміст норм цивільного процесуального права та правильно застосову-

вати їх до вирішення конкретних справ, сформувати навички практичної роботи з процесуальними документами. Зазвичай практичних навичок студент набуває на семінарських заняттях. Безумовно, рольова гра, ділова гра, дискусія дозволяють перетворити студента на активного учасника навчальної діяльності, але тільки за наявності у нього певного рівня знань, умінь та навичок. Наприклад, одним із завдань рольової гри «Судовий розгляд справи» є ухвалення та оголошення судового рішення або постановлення ухвали. Отже, передбачається, що студент знайомий з такими документами, правилами та технікою їх складання.

Необхідні навички роботи з процесуальними документами, що і складає той необхідний елемент, який забезпечить повноцінне використання навчального часу під час семінару, найбільш ефективно і достатньо швидко формуються при використанні такої форми навчання, як практикум.

Таким чином, завданням практикуму з дисципліни «Цивільне процесуальне право» є саме робота з документами: ознайомлення зі змістом, аналіз елементів судових рішень, ухвал, позовних та інших заяв, вивчення техніки складання, робота над проектами відповідних документів. Методичне забезпечення практикуму обов'язково має включати наочні матеріали. Студенти повинні ознайомитися з реальними судовими документами, проаналізувати їх відповідність вимогам Цивільного процесуального кодексу, самостійно скласти передбачені програмою документи.

Переважно практикум передбачає індивідуальні завдання, коли кожен студент отримує пакет матеріалів (наприклад, фактуру справи, рішення суду, ухвалу суду і т. ін.) і працює з ними самостійно як під час аудиторних занять, так і в позааудиторні години. Разом з цим, розробляючи завдання для проведення практикуму, важливо пам'ятати, що вони не повинні носити виключно індивідуальний характер. Адже повна індивідуалізація навчального процесу позбавляє студентів можливості активної взаємодії, що може негативно відобразитися на результатах навчання (цивільний процес передбачає обов'язкову взаємодію учасників процесу з судом). Колективне обговорення завдань, що виконувалися індивідуально, дозволить виявити прогалини у знаннях студентів, з'ясувати питання, які є складними для їх розуміння, а також формуватиме вміння публічно відстоювати свою позицію, належно її аргументуючи.

Отже, практикум є необхідною складовою навчального процесу, так як дозволяє навчити студента працювати самостійно і в команді, підвищує мотивацію до навчання, формує практичні вміння та навички.